

ساعت امتحان: ۸ صبح
تاریخ امتحان: ۱۳۹۱/۳/۲۴
تعداد برگ سوالات: ۲ برگ

ش صندلی (ش داوطلب): نام واحد آموزشی: **دبیرستان انرژی اتمی ایران** نوبت امتحانی: خرداد ماه ۹۱ پایه: اول
نام و نام خانوادگی: نام پدر: رشته / رشته های: اول عمومی وقت امتحان: ۷۰ دقیقه
سوالات درس: ادبیات فارسی (۱) نام دبیر/ دبیران: جناب آقای قیدی سال تحصیلی: ۹۱-۱۳۹۰

۲ نمره

الف - معنای واژه های مشخص شده را بنویسید:

- ۱ - در هر کتاب پس از ستایش یزدان پاک، فصلی در نعت و منقبت برترین فرستاده ی او آمده است.
- ۲ - بر چنین دختری به آزادی اختیارت کنم به دامادی
- ۳ - و پنج ظاهر چون سمع و بصر و شم و لمس و ذوق
- ۴ - صوفیه هم برای اعتکاف در مسجد خلوت می گزیدند .
- ۵ - خلف صدق نیاکان هنرور خود بود.
- ۶ - تحصیل باید با فراغ بال و تأنی انجام گیرد.
- ۷ - طمأنینه ای بود که در چشم بی نور یک مجسمه ی دوره ی فراغنه هست.
- ۸ - از تنگ شکرست / قیمت تر و عزیز

۶ نمره

ب - ابیات و عبارات زیر را معنی کنید:

- ۹ - طوطی اندر گفت آمد در زمان (۰/۲۵)
- ۱۰ - شستم خبردار شد. (۰/۲۵)
- ۱۱ - هول عیاری ای کرده است. (۰/۵)
- ۱۲ - گر هزاران دام باشد هر قدم چون تو با مایی نباشد هیچ غم (۰/۵)
- ۱۳ - چو دیدش به خدمت دوتا گشت و راست دگر روی برخاک مالید و خاست (۰/۵)
- ۱۴ - هنر معماری، مفهوم انتزاعی را با هدف انتفاعی در هم آمیخت. (۰/۵)
- ۱۵ - همی خواست پیروزی و دستگاه نبود آگه از بخشش هور و ماه (۰/۷۵)
- ۱۶ - از جلوه ی سبز و سرخ، طرح چمنی ریزم گشته است ختن صحرا، از بوی دلاویزم (۰/۷۵)

ادامه در صفحه بعد

۱۷- می گفت، گرفته حلقه در بر کامروز منم چو حلقه بر در (۱)

۱۸- و در هر که این دو گوهر یابی، چنگ در وی زن و از دست مگذار که وی همه را به کار آید. (۱)

ج- درک مطلب:

۴ نمره

- با توجه به متن به پرسش ها پاسخ دهید:

پس مرا در آن حال با مردی پارسی که هم از اهل فضل بود، آشنایی افتاده بود و او را با وزیر صحبتی بودی و این [مرد] پارسی هم دست تنگ بود و وسعتی نداشت که حال مرا مرمتی کند، احوال مرا نزد وزیر باز گفت. چون وزیر بشنید، مردی را با اسبی نزدیک من فرستاد که "چنان که هستی برنشین و نزدیک من آی." من از بدحالی و برهنگی شرم داشتم و رفتن مناسب ندیدم؛ رقعهای نوشتم و عذری خواستم و گفتم که "بعد از این به خدمت رسم." و غرض من دو چیز بود: یکی بی نوایی؛ دویم گفتم همانا او را تصور شود که مرا در فضل مرتبه ای است زیادت، تا چون بر رقعہ ی من اطلاع یابد قیاس کند که مرا اهلیت چیست، تا چون به خدمت او حاضر شوم خجالت نبرم.

۱۹- چرا مرد پارسی از ناصر خسرو دستگیری نکرد؟ (۰/۵)

۲۰- مرد پارسی چگونه به ناصر خسرو کمک کرد؟ (۰/۵)

۲۱- به چه دلایلی ناصر خسرو در وهله ی اول به دعوت وزیر پاسخ مثبت نداد؟ (۱)

۲۲- با توجه به این متن: "در بنای بسیاری از مساجد، هنرهای مختلف به هم در آمیخته است: معماری در توازن اجزا کوشیده است؛ نقاشی به نقوش و الوان کاشی ها توجه کرده است؛ خوش نویسی، الواح و کتیبه ها را جلوه بخشیده است؛ شعر، موعظه ها و ماده تاریخ ها را عرضه داشته و موسیقی هم برای آن که از دیگر هنرها باز نماند، در صدای مؤذن و بانگ قاری و واعظ مجال جلوه گری یافته است، حتی صنعت های دستی هم برای تکمیل و تزیین این مجموعه ی الهی به میدان آمده اند." ۴ هنری را که به نظر نویسنده در ساخت مسجد به کار رفته است، نام برید. (۱)

۲۳- در بیت "صد هزاران دام و دانه است ای خدا ما چو مرغان حریمی بینوا" منظور مولانا از "دام و دانه" چیست؟ (۰/۵)

۲۴- وجه شبه در بیت "چو رستم ز دست وی آزاد شد به سان یکی تیغ پولاد شد" چیست؟ (۰/۵)

۱ نمره

د- در هر یک از ابیات و عبارات زیر یک آرایه بیابید، به گونه ای که آرایه ها تکراری نباشند:

۲۵- برداشته دل ز کار او بخت - درماند پدر به کار او سخت

۲۶- نهان می گشت روی روشن روز - به زیر دامن شب در سیاهی

۲۷- بدان که مردم بی هنر، مادام بی سود باشد، چون مغیلان که تن دارد و سایه ندارد.

۲۸- متاعی که من رایگان دادم از کف - تو گر می توانی مده رایگانی

۱ نمره

ه- نویسنده و قرن هر یک از آثار زیر را بنویسید:

۲۹- قابوس نامه: - ۳۰- با کاروان حله:

۱ نمره

و- در مورد مثنوی مولانا به پرسش های زیر پاسخ دهید:

۳۱- چند بیت دارد؟ - ۳۲- در چند دفتر سروده شده است؟

۳۳- در چه قرنی تصنیف شده است؟ - ۳۴- مولانا از چه شیوه ای برای بیان مطالب عرفانی و اخلاقی استفاده کرده است؟

۱ نمره

ز- در باره ی ادبیات دور مشروطه به پرسش های زیر پاسخ دهید:

۳۵- دو طنزپرداز این دوره: (۰/۵)

۳۶- قالب شعری که در این دوره شکل گرفت: (۰/۲۵)

۳۷- قالب نثری که در این دوره شکل گرفت: (۰/۲۵)

۲ نمره

ح- خودآزمایی:

۳۸- معادل امروزی عبارات زیر را بنویسید: (۰/۷۵)

در رویم:

برنشین:

بخواستم رفت:

۳۹ - چه رابطه ای بین ختن و بوی خوش هست؟ (۰/۵)

۴۰ - " بند پوتین را محکم بستن " کنایه از چیست؟ (۰/۲۵)

۴۱ - منظور نویسنده از " هنرمندان بسیاری خود را به قطار رساندند " چیست؟ (۰/۵)

۱ نمره

ط - جاهای خالی را پر کنید:

۴۲ - در روی تو سرّ صنع تو بی چون .....

۴۳ - شباهنگام ، در آن دم ، که بر جا، درّه ها چون ..... خفتگان اند / ..... که بندد دست نیلوفر به پای سرو

کوهی دام /

۴۴ - ..... / من از یادت نمی کاهم.

۴۵ - گویند نظر به روی ..... نهی است نه این نظر که ماراست.

۴۶ - نالیدن بی حساب سعدی گویند خلاف .....

«موفق باشید-قیدی»